

ABONAMENTUL:

Pe 1 an (12 lei) = 120 Cei.
 Pe 6 luni (6 lei) = 72 Cei.
 Pe 3 luni (3 lei) = 36 Cei.
 Prețul anual număr 1 de
 25 bani sau 50 IL.
 Redacția nr. 27 și în
 administrația nr. 278.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada 27-a numărul 1
 INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după biră.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂOAZĂ.

După un an

29 Decembrie 1918.

Ieri s'a împlinit anul de când marele general Berthelot și-a făcut intrarea triumfală în mijlocul cetățenilor români din Arad. Conducător de sinceră dragoste către români, pe cari i-a cunoscut în zilele de durere și i-a iubit, a venit și în Arad. Și cum faptele marelui general erau cunoscute de întreaga suflarea românească, românii din întreg județul Aradului și-au ținut de sfântă datorie să dea expresiune omagiului și sentimentelor de recunoștință către nobila și eroica Franță și destinul ei fiu. Eram gâtori să îmbrățișăm cu toată dragostea pe generalul care a contribuit atât de mult la refacerea armatei române și la gloria ei la Oituz, Mărăști și Mărășești.

În mijlocul extazului de bucurie ne-am adus aminte, cu lacrimi în ochi, de dăoasa scenă de despărțire a generalului Berthelot de armata română, când România fusese tratată și abandonată. „Nu vă zic adio”, a spus atunci generalul, „ci vă zic la revedere”. Și nu ne-a părăsit niciodată, ci la cei din tîi prilej a venit între noi.

Recunoștința, sincera recunoștință a românilor din județul Aradului a pregătit serbătoarea mare, cum Aradul nu mai văzuse niciodată. Am presarat calea iubitului nostru oaspete — căci oaspetele nostru era, la cetățenii săi români venise — cu flori și cu toată căldura dragostei noastre.

Cât de frumoasă și cât de înălțătoare a fost acea zi senină de Duminică! După primirea la gară generalului Berthelot a fost condus în oraș la „Crucea Albă”. Marele bulevard al Aradului s'a văzut prea mic pentru miile românilor adunați la serbătoare. Era un frumos amestec al intelectualilor și al țărănilor îmbrăcați în portul lor de serbătoare, alb și curat ca sufletul lor.

Eram veseli, eram mulțumiți. În bucuria noastră nici prin gând nu ne-a trecut să facem supărare cuiva.

În zilele cari făceau să întrezărim zori de învierii neamului românesc de pretutindeni, în sufletul nostru nu era nici un gând rău împotriva acelor, cari până eri ne erau stăpâni. Așa am fost noi, dar altfel au gândit dânsii. Și nu s'au liniștit până când n'au tulcurat seninătatea și bucuria serbării noastre. Cete de răuvoitori s'au amestecat în rândurile celor ce prăznuiau, s'au făcut acte de provocare și după câteva clipe pe străzile Aradului s'au văzut urme de sânge.

Și la sângele sutelor de mii de români vărsat pentru întregirea neamului s'a mai adaus în aceea zi și sângele bănzilor și bunilor țărani: *Lae Barna*, din Covăsiț, tată a 8 copii, *Leonte Cioroiu* din Sobotel și *Ioan Gligor* din Șega — și poate și alții a căror taină doară Mureșul ar ști să ni-o spună.

Un an a trecut de atunci. Și ce schimbări s'a făcut. După — zilele de groază, după zilele de o grea și chinuitoare așteptare, în sfârșit am avut și noi bucuria, ca să vedem în orașul nostru mândra armată română.

Astăzi avem motiv să fim veseli. Dar și în mijlocul bucuriei celei mai mari, datorii suntem să ne aducem aminte de cei ce s'au jertfit pentru cauza dreaptă a neamului, a căror nume trebuie să rămână neșterse în cartea neamului.

Acestui sentiment de datorie am dat expresiune eri la aniversarea zilei de 29 Decembrie 1918.

Pentru sufletul martirilor din acea zi s'a celebrat parastas în bisericiile române din loc. La orele 10 și 1/2 a avut loc parastasul în catedrala ortodoxă, fiind de față întreg corpul ofițeresc în frunte cu generalul d. Lecca, prefectul județului și orașului dr. Marșieu și dr. Velici, corpul funcționarilor și toate școalele în frunte cu corpurile didactice.

Deasemenea s'a celebrat, dimineața la orele 10, un parastas pentru sufletul celor trei martiri dela 29 Dec, 1918, în biserica greco-catolică, asistând prefectul și primarul orașului și reprezentanții autorităților.

Asfel ziua aceasta a fost serbătoarea recunoștinței și pietății către cei dispăruți. Iar pentru noi, cari din voia lui Dumnezeu am ajuns bucuria întregirii neamului, ziua aceasta să fie un îndemn la muncă, având convingerea, că lucrurile mari nu se pot face fără jertfe mari.

Și amintirea acelor, cari au dat pentru neam ce au avut ei mai scump: viața — să o păstrăm neșterasă.

Mihalache !...

Cu minteanul său alb, cu figura sa liniștită și senină și cu ideile sale înaintate ce au ca fină înălțarea marelui clasă a țărănilor, d. Mihalache, s'a așezat fără afecție dar și fără de timiditate pe banca ministrului unde îl cheamă principilele democratice ale guvernului Vaida Voevod.

În cuvântarea pe care a ținut-o la instalarea sa, în toate vorbele ce a avut prilejul să spună pând acum în Cameră ca și pe stradă, la Palat ca și la minister, acest nou sfetnic al tronului, venit din cuprinsul plin de modestie al unui sat îndepărtat, a știut să arate că înțelege admirabil întocmirea vremurilor nouă și că în vorbele sale nemeșugite, dar inspirate de iubirea de aproape și de un înalt patriotism, palpita sufletul unei întregi clase conștientă de menirea și de drepturile ei.

Dacă minteanul dlui Mihalache a produs, la început, o nespudă nedumerire amestecată cu spaimă în rândurile oamenilor vechi, în schimb, toți aceia cari au înțeles că omul nu se poate împotrivi vremurilor și că trebuie să se suocă spiritului și ordinelor ocestora, au privit cu simpatie silueta albă a noului sfetnic, ce le lăsa o impresie asemănătoare cu aceea pe care ar putea s'o lase aderile de primăvară străbătând besna unei închisori.

Și astăzi, după primele momente de surpriză, acest reprezentant al țărănimii, care umblă pe jos amestecat în mulțime, vorbind familiar cu toată lumea, acest sfetnic care face coadă în halele de peste, pentru a vedea de aproape lipsurile și suferințele popoului, sfetnicul acesta, zicem, îmbrăcat în vestimintele țărănilor, este obiectul unei sincere și unanime simpatii.

Această stimă și această simpatie sunt omagiul nouilor concepții sociale, cari în servirea intereselor statului, înțeleg că nu ifosele și grandomania, nu luxul și îmbrăcămintea, ci bunele intenții, cinstea și o rodnică activitate, e drept să treacă pe primul plan.

Noul sfetnic al tronului a arătat că iu-

bește dreptatea, munca și poporul și de aceea, astăzi, în oraș, ca și în parlament, pentru țărani ca și pentru învățători, pentru presă ca și pentru mandatarii națiunii, el nu este nici „dvoastră”, nici „Excelență”, nici „de ministru” ci pur și simplu: Mihalache!

D'Arragon.

A doua «șezătoare» a Doamnelor române

de Alex. Anestin.

O sală impozantă, ca număr și ca strălucire, o fericită și perfectă dispoziție de suflet, un entuziasm neprecupețit și sincer, o serie de exclamațiuni de satisfacție în fața fiecărui număr din program, o risipă de râsete și veselie, iată ceea ce a fost, pentru a întrebuița o imagină mai luminoasă și mai plastică, serata doamnelor române, dată în saloanele „Central”.

Și când te gândești că toate acele râsete și toată acea profuzie de veselie, nu avea alt scop decât să pue mai mult în evidență lacrimile și suferințele săracilor, pentru a li-se putea veni cât mai repede și în mod cât mai generos în ajutor.

Căci trebuie s'o spunem, încet de tot — și totuși destul de tare ca să fim auziți de întreaga societate arădană — înapoia zâmbetelor celor mai cuminiți și dragălașe se ascunde grija că a venit Crăciunul și că atâția orfani rebegiți de frig, au nevoie de haine, de nutriment și de căldură.

Fii liniștiți însă dragii noștri copii rămași pe urma războiului fără rude și părinți! Fii liniștiți, căci Moș Crăciun va avea grije și de voi, mulțumită doamnelor române și generosului public arădan.

Dar tăcere... perdelele roșii ale scenei se dau cu sgomot într-o parte făcând loc programului ce conține cele mai atrăgătoare și mai artistice promisiuni.

D. Felea, profesor la liceul „Moise Nicoară” deschide serata cu o conferință științifică... oh, dar nu vă fie frică, o conferință de știință, este drept, dar căreia, vorbitorul, luându-i partea plicticoasă și severă, îi dă tonul unei însuflețite și interesante „cozerii”.

Și proba cea mai evidentă că lucrurile s'au petrecut așa, este că publicul a urmărit tot timpul, în mijlocul unei tăceri ca să-i zicem așa... religioase, ideea și șirul conferinței.

Un copil inteligent și dragălaș, Oița Ispravnic, a spus cu o gravitate plină de humor, o anecdotă de Speranță în aplausele delirante ale sălei.

Și cum ar fi putut să fie altfel, când societatea modernă, cu preferința ei marcată pentru inteligență și finețe, vede cu mulțumire în draguțul copilăș de astăzi, aceea ce are să ajungă mai târziu.

O piesă de Thovan, cu motive naționale, constituie un viu și spontan succes pentru dra Onora Luca, al cărui joc are toată siguranța pianistelor de carieră și pentru dra Lujojan al căreia tușeu fin și studiat a surprins în mod plăcut auditorul.

Împrejurul nostru se aud glasuri de timidă și admirativă protestare! „Cum numai atât? O singură bucată, când a fost atâta de frumos!”

În adevăr, domnișoarelor, aceste exclamațiuni au fost meritate și reale și publicul vă roagă să li acordați mai mult în viitor.

Baritonul Petrescu, acest favorit al unui public din ce în ce mai încântat, deși îndispus din punctul de vedere al mijloacelor vo-

INFORMAȚII

cale, a cântat totuși cu o muzicală frăgeziune două bucăți naționale. „Mândrulită dela munte” și „Du-te dor la badea 'n sân”, cu efecte remarcabile de coloratură și de stil.

Dna Virginia căpitan Boeriu, într'un minunat costum național, a declamat la „Icoană” de Vlahuță, la început cu nota aceea de caracteristică timiditate, ce dă un farmec deosebit felului său de a declama, apoi din ce în ce mai sigură, ajungând spre finele bucății la intonații și accente de un admirabil patetism.

I-am dori mai mult curaj dnei Boeriu, mai mult curaj ce s'ar îmbina armonice cu varietatea și bogăția dsale de mijloace.

Și totuși, mărturisim, ne place felul acesta de a spune versuri, ce nu urmărește efectul prin mijlocul intensităților vocale și prin acela al risipei de atitudini și de gesturi ci care încearcă mai mult să surprindă ritmul sufletesc și emoția interioară a bucății, ce pot intelectualiza și declamația și fondul unei poezii.

În fine d. sabit. Radu Barcian detailează în mod subtil câteva bucăți cu tendințe de humor și satiră socială, făcându-se călduros aplaudat mai ales în „Tanul și plugul” o bucată datorită dlui Gh. Ranetti, ziarist bucureștean.

În momentul când sonora muzică a vânătorilor cântă marșul, publicul se întrebă iar: „Cum? S'a putut? Numai atât?”

De sigur, onorabil public! Nu trebuie să uiti însă că doamnele române îți prepară o nouă surpriză pentru 24 Ianuarie, când vei avea iarăși prilejul să ajuți pe iubii tăi săraci.

În grădina de iarnă a hotelului, unde se servește ceaiul, lumea se îngrămădește, într'o dezordine încântătoare, așezându-se la mese pe simpatii și cunoștințe.

Într'o veselă și vibrantă însuflețire, se desfășură tablouri cu înțelea de cinematografi.

Doamnele și domnișoarele, cu figura frabujorată de plăcerea că pot să fie de folos, încântate după cât se pare de rezultatul șezătoarei, duc cu grăbire tăvi cu ceai ce se golesc într'un minut; publicul dă asalt bufetului, golindu-l de bunătăți și prăjituri, în tme o luptă adevărată, după cele mai aristocratice legi ale războiului, un război în dante e, în mijlocul căruia curg coroanele în vederea unui admirabil scop umanitar.

Curgeți coroane și și donații! Vă urmărim înduioșați, în căderea voastră admirabilă, căci voi sunteți vestmintele de iarnă ale micuților orfani, sunteți baza și sprijinul școlii profesionale, sunteți proba generozității și sacrificiului de o clipă al unui public de elită pentru progresul economiei noastre naționale și pentru desăvârșirea idealului nostru cultural.

De mult!...

I.

A fost de mult, de mult, odată o poveste.
A fost ce-a fost... mai știu eu ce? dar astăzi
[nu mai este.

li ascultam duiosu-i mit... cu basme și cu zine,
Cu feți frumoși și smei... nici nu mai știu bine.
Ș'atâta vrajă par'c'avea!... Ș'acum și vântul
[sufală 'n zare.

A fost ce-a fost... de mult de atunci... o hoată
[de poveste
Cu feți-frumoși și zine... dar astăzi nu mai este!

II.

Cânta 'n pădure mierla odată... dar azi nu mai
[cântă
Și codrul răsfățatul doinea și el... iar de pe
[stâncă

Zefirul adia duios... dar azi nu mai adie,
Iar florile torceau domol... un cântec de câmpie.
Ș'aveam și eu odată uoa... o floare delicată
C'un dor ascuns duios... c'o vrajă fermecată!

A fost ce-a fost... de mult de atunci o hoată
[de poveste
Cu feți frumoși și zine... dar astăzi nu mai este.

Sărbă, 23 Dec. 1919.

Remus Oancea,
teolog abs. de Arad.

— O delegație a muncitorimei din Capitală s'a prezentat d-lui ministru Vlad cerând pedepsirea vinovaților și ridicarea gărzilor dela fabrici. D. Vlad a răspuns delegației că se va face o anchetă severă și imparțială, iar vinovații își vor primi pedeapsa.

In comisiunea de anchetă vor fi și reprezentanți ai muncitorilor.

In privința ridicării gărzilor dela fabrici, d. Vlad a răspuns că va studia chestiunea de aproape și va face ca lucrătorii să fie mulțumiți.

— Membrii blocului au ținut consfătuire, în localul Camerei.

S'a discutat organizația internă a blocului; s'a hotărât scoaterea uni ziar al blocului.

Au vorbit părintele Saftu, V. V. Haneș, V. Mudgearu și alții. A vorbit și d. Vaida Voevod, prim-ministru. D-sa a anunțat că pentru studierea reformelor ce urmează să se voteze, s'au numit comisiuni de specialiști care să le studieze și să colaboreze antepiectele de lege.

— Partidul socialist ceho-slovac a delegat pentru adunarea națională, în locul dșoarei Alice Masanyk, pe o lucrătoare a fabricii de tutun, Iohanna Vana.

— „Renașterea” despre „Adevărul” publică la fotografia lui Ion Micu, dela Blaj.

Bietul canonic Moldoveanu dela Blaj, fost membru al Academiei Române, bărbat foarte învățat și bun patriot, are și el un cuvânt mai mult de a nu putea fi reprezentat al Ardealului; e mort sârmanul, de peste cinci ani de zile!

De unde a obținut „Adevărul” clișeele și tabloul aleșilor Ardealului.

— Citim în „Izbânda”:

De parchetul Curții Marțiale a Corpului IV s'au pornit cercetări pentru distrugere de acte, fals în acte publice și necredință în serviciu, contra dlui general Leonte State, fost în timpul războiului șef al direcției aprovizionării.

Cercetările se fac de către d. general Anastasiu numit comisar regal special pentru această afacere.

D. general Leonte a invocat între alții, ca martori în apărarea sa pe dnii Ionel și Vintilă Brătianu.

— Se anunță, că pe lista viitorilor prefecti, figurează 11 funcționari de carieră, foști administratori de plasă și directori de prefecturi, având vechime și drepturi câștigate după notele din memoriile lor.

— Citim în „Renașterea”:

Lucrările pentru înființarea unui minister al refacerii vor fi terminate săptămâna viitoare când vor fi supuse dlui ministru Bonțescu.

Se pare că în ultimul timp s'a renunțat la ideea unui minister al refacerii, rămânând să se creeze numai un organ cu aceste atribuții sau să se dea o mai mare dezvoltare actualei direcții economice.

— O comisiune militară — numită comisiunea pentru evacuarea trenurilor evacuate — a fost numită spre a descărca trenurile aduse din Ungaria și cari actualmente blochează liniile ferate din Ardeal.

S'au hotărât cinci puncte de descărcare dintre cari trei sunt: Cluj, Sibiu și Brașov.

— Se anunță că guvernul a intrat în tratative de a cumpăra cărbuni din Germania.

Acești cărbuni, cari vor fi destinați numai pentru nevoile drumului de fer, ar urma să sosească prin Oldenburg în vagoane germane.

Dar de Crăciun. Colonel Dumitru Bar-doși din loc, pune la dispoziția Societății fem. rom. pentru un pocal de șampanie 50 cor. pentru haine.

— Dela 1 la 15 Decembrie au fost prinse următoarele contrabande: 1 vagon var la vama Bereni; 22 boi la pichetul Moda; pe șlepul „Jakohis”, făină și grâu la Sulina; 24600 ruble (import) la Ițcani; 2 boi la Tur-tucaia; 3726 lei argint pe vasul „Dacia”; 3800 ruble la granița Ucrainei; 50 porci la pichetul Balacescu; 280 mii ruble la granița Bucovinei. Afară de celelalte anunțate.

Presă franceză și atitudinea Consiliului uprem față de România.

Ziarul „Le Figaro”, din 4 Decembrie comentează prelungirea de 6 zile acordată de Consiliul suprem României pentru semnarea tratatului cu Austria, în felul următor: Trebuie să se recunoască că felul în care acest termen a fost acordat nu este de așa natură ca să provoace o mulțumire vie din partea României de s'ar fi putut face cu mai puțină grație. Și aceasta cu toate că Consiliul suprem era în în posesia notei guvernului român care îi explică dificultățile interne.

„Echo de Paris” scrie următoarele: sperăm că cu toate acestea, prietenii noștri din România vor rămâne fideli națiunilor occidentale. Dar un popor totdeauna plătește decepțiile cari i-se fac, chiar dacă pentru moment declară că se resemnează. Dacă noi nu vom băga de seamă, riscăm mult să plătim în România și Italia, tot prețul greșelilor noastre. Deja guvernul din București ne scapă cu totul în cece privește afacerile din Rusia.

America și Anglia sunt în neputința de a face o politică continentală activă, neglijând astfel alianța și practicându-se o separare splendidă și un umanitarism mercantil sub pretextul societății națiunilor. Acestea sunt arătate de politica actuală a Statelor Unite. Nouă însă ne trebuiesc prieteni fideli pe continent pentru că avem acolo dușmani seculari. Nu vom putea merge departe pe calea pe care merge Consiliul suprem.

Le Gaulois din 5 Decembrie spune: voluminoasa corespondență pe care Consiliul suprem o schimbă cu România este totdeauna neplăcută de citit. Ai impresiunea că intrade-văr consiliul a ales România pentru a se răzbuna de eșecurile pe care le suferă în alte părți, „Capul turcului” din legendă va imprumuta de acum înainte trăsăturile românului. Ultima notă a celor patru nu va modifica desigur această impresiune penibilă. Este imposibil ca să acorzi un termen de 6 zile cu mai multă rea voință.

Mai departe același ziar adaugă: îndată ce acest incident regretabil și dureros va fi încheiat, o datorie nouă și capitală se va impune Franței: aceea de a cuceri inima rănită a poporului român ce în timp de atâția ani a bătut mai tare pentru Franța decât pentru or ce alt popor și aceasta în orele acelea tocmai în care se socotesc prietenii credincioase. Să nu lăsăm dușmanii noștri bucuria de a spune acestui popor care în timpul războiului n'a privit decât steagul nostru, că el s'a înșelat și că a plătit cu amărăciune prețul greșelii sale sentimentale.

Noi nu avem numai simpatii pentru România, dar chiar interesul nostru cel mai evident ne spune că fără ajutorul român ne este imposibil să oprim calea orientului pentru dușmanii noștri.

Apeluri la unire.

Discursurile pronunțate în Camera de d. Vaida-Voevod, președintele Consiliului și de d. Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent, au fost ascultate de membrii adunării deputaților cu o religioasă atenție, deoarece ele puneau în discuție una din nevoile cele mai grabnice ale țării și anume aceea a solidarității ce trebuie să domnească între toți membrii parlamentului.

Gretele împrejurări, prin care am trecut, obstacolele ce au trebuit învinse și din cari, unele, se mai ridică încă și astăzi amenințătoare, au determinat crizele de guvern, ce au făcut să se piardă atâta timp fără folos și cari au dus, în fine, în urma alegerilor, la formarea unui cabinet ce se bucură de deplină încredere a națiunii.

Cum timpul este scurt și cum problemele ce pretind să li-se dea o soluție sunt numeroase, este nevoie, în interesul nevoilor generale ale țării, de o deplină armonie între membrii tuturor partidelor politice.

O operă în adevăr folositoare și rodnică nu va putea fi însă realizată de parlament de cât numai în cazul când se va putea obține cea mai deplină armonie și cel mai deplin acord.

În atmosfera în care s'au deschis însă discuțiile parlamentului, era îndoelnic însă că se va putea obține liniștea atât de necesară unor lucrări de care depinde fericirea națiunii.

Era prea multă violență în modul cum se angajau discuțiile, prea multă patimă în rezolvirea și expunerea vechilor conflicte între oamenii politici.

La un anumit moment, ostilitatea arătată guvernului, de opoziție era atât de accentuată, în cât se avea impresia că nu se uitase cu totul realitatea care spunea că nu aceasta putea fi atitudinea convenită față de un guvern eșit din alegeri considerate libere și în fruntea căruia stătea unul din cei mai autorizați bărbați de stat ai României fatigite.

Această situație periculoasă și această atmosferă neprietnică discuțiilor parlamentare, au îndemnat pe d. Vaida Voevod și Iuliu Maniu să pronunțe, în Camera, acele mari și admirabile discursuri ce vor rămâne în istoria noastră politică drept niște monumente de oratorie sănătoasă și logică, de oarece din ele se degajează înțelegerea clară a nevoilor momentului.

Apelurile acestea sincere și vibrante la solidaritate și unire nu au rămas fără efect.

În fața chemării acesteia la datorie, ce pornise par'că din însăși gura națiunii, chiar unii din cei mai înverșunați oameni politici din rândurile opoziției, au dat înapoi, sau au promis guvernului concursul lor.

Avem convingerea că judecata sănătoasă și rece și sentimentul dragostei de neam, învingând vocea nemulțumirilor și patimilor, vor avea ca rezultat crearea unei atmosfere favorabile pentru punerea în discuție a problemelor ce se impun atenției tuturor.

În urma discuției la Mesaj, care s'a admis, în principiu, să fie foarte scurtă, parlamentul își va începe activitatea lui adevărată, pe care o dorim rodnică și binefăcătoare, grație priceperii și bunăvoinței tuturor.

Regimul Galiciei orientale.

Lyon. — Consiliul suprem a hotărât să suspende provizoriu hotărârea sa de a da Poloniei un mandat de 25 ani asupra Galiciei orientale. Administrația poloneză în Galiciei orientale continuă fără limită de durată, dar fără o atribuire definitivă a acestui teritoriu Poloniei.

Sir Clerk și România.

Lyon. — „Echo de Paris” spune într'un articol intitulat „A 12 Notă către România”. Sir Clerk în timpul cât a stat în Ungaria a practizat și a recomandat acolo o politică îndreptată direct contra micilor state aliate Franței. El aduce în conferința de pace pe contele Apponyi, cu care transilvănenii nu s'au lăndat niciodată”. Încă un semn defavorabil.

TELEGRAMME.

Aniversarea intrării trupelor române în Cluj.

Cluj. — Cu deosebită solemnitate s'a sărbătorit aici aniversarea intrării trupelor române în oraș.

În ambele biserici românești s'a celebrat un Tedeum.

La biserica greco-catolică s'a sfințit cu acest prilej un candelabru numit al Unirii, cu șapte brațe aurite.

După tedeum la orele 10 dim. a avut loc în piața Unirii o mare întrunire, la care au participat zeci de mii de români. Au vorbit la această adunare discursuri patriotice primarul orașului d. dr. Pop, d. prot. universitar Leon, d. general Petala, comandantul zonei de supraveghiere și al corpului 6 armată.

Au asistat la adunare toate autoritățile românești în frunte cu șefii de rezorturi aflați aici, precum și d. general Panaitescu, șeful statului major al trupelor din Transilvania.

După adunare într'o însuflărire generală au defilat, în fața celor doi generali, trupele din garnizoană: regimentul 99 infanterie și artilerie și 9 obuziere. Parada militară s'a terminat la ora 12.

Cu pruejul acestei sărbători întreg orașul a fost pavozat frumos cu tricolor.

Seara a avut loc la prefectură o petrecere organizată de studenții universitari. (Ag. Dacia).

Guvernul austriac și Antanta

Paris. — O telegramă din Viena anunță că Sâmbătă au circulat la bursă din Viena știri alarmante după care guvernul austriac, ne mai puând continua să suporte responsabilitatea situației — în ajunul unei catastrofe — va remite puterile guvernamentale în mâinile Antantei.

Chestiunea confederației dunărene.

Viena. Ziarul „Le Dönerste” din 4 Dec. publică un studiu asupra confederației dunărene: Telegramme particulare anunță că Sir Clerk lucrează pentru construirea unei federații economice dunărene a unui „Zollverein” care ar deveni fatal o ligă politică și militară. Nu se știe încă nimic în ce fel se va realiza acest proiect. Sir Clerk ar putea cere consimțământul Consiliului suprem sau ar putea aștepta ca tratatul de pace să fie încheiat ceace ar lăsa deplină libertate statelor dunărene. Dacă întrebăm din ce elemente ar putea fi constituită această nouă federație economică, răspundem că sămburele ar fi cu siguranță Ungaria căreia i s'ar uni Polonia și poate România.

Politica Jugoslaviei este mai nesigură. Înaintea unui bloc dunărean economic această țară s-ar găsi în fața a două pericole: dacă ar adera la confederație Jugoslavia și-ar pierde o parte din libertatea sa de acțiune; refuzând să intre, ea ar sustrage elementul sloven și creșterea constituției monarhiei habsburgice în care aceste două naționalități sunt un rezim puternic.

Cehoslovacia s'ar opune acestei coaliții cu toată energia pentru că ar fi prima victimă a blocului dunărean.

În timpul negocierilor de pace cu Austria, Franța a urmat o politică constantă și anume aceea de a împiedeca unirea Austriei cu Germania. Această politică este prețuită cu mult mai puțin acum la Paris pentru că un an de experiență a arătat că este o imposibilitate materială pentru Austria de a se susține singură. Ministerul afacerilor străine, francez, examinează din nou soarta republicii austriace și se afirmă că soluțiunea la care s'a oprit este confederația dunăreană. Se obiectează însă că crearea unei asemenea puteri ar putea readuce situația de dinainte de război. Această mare putere centrală europeană ar înlocui fostul imperiu austro-ungar, ar fi aliatul natural al Germaniei și punctul de sprijin pentru influența germană în Orient; mai mult încă, Italia ar putea fi atrasă în această combinațiune.

Tratatul de pace.

Paris. — Delegația germană ridică diferite obiecțiuni la executarea tratatului.

Între altele este înlocuirea forțelor aliate cu cele germane în teritoriile supuse plebsicitului.

Probabil că la 27 Decembrie se va deschide o conferință.

Pacea cu Bulgaria.

Lyon. — O telegramă din Sofia către Le Petit Journal descrie opinia publică bulgară în felul următor: ratificarea tratatului de pace nu a produs nici o emoție afară de cercurile radoslaviste care se arată tot dușmănoase guvernului. Sentimentul resemnării domnește. Nimeni nu vrea să se arunce în vreo aventură extremistă.

REVISTA PRESEI.

Dăm mai jos aprecierile „Gazetei Transilvaniei” relativ la discursul dlui Maniu, această pentru a se vedea că întreaga presă din Transilvania a fost unanimă în a recunoaște marea importanță națională și publică a discursului președintelui C. D.

Personalitatea distinsului bărbat de stat al Ardealului, șeful partidului național, d. Iuliu Maniu s'a evidențiat cu o covârșitoare influență și putere cu prilejul declarațiilor pe cari le-a făcut în Camera în ședința de la 22 Decembrie.

În cuvântarea sa, d. Iuliu Maniu a readus temperanța parlamentară în discuțiile Camerei, ocolind personalitățile și încredințările de la partid la partid, punându-se pe baza de idei, evidențind cu o analiză precisă și adânc judecată întreg roșul vremurilor prin cari am trecut și datorită viitorului.

Cuvântarea sa rămâne o pildă strălucită de superioritate de gândire politică a unui bărbat de stat care înțelegea să pună preocupările de interes general ale țării deasupra luptelor interne politice și, prin afirmarea adevărului curat, a recunoscut meritele fiecărui factor care a lucrat pentru binele și fericirea țării și pentru unitatea poporului românesc de pretutindeni.

D. Iuliu Maniu vine cu o notă de senină gândire în momentul în care discuțiile și luptele politice transpuse și în Camera luaseră un caracter în destul de violent. Dsa a expus Parlamentului problemele guvernului de azi și rolul tuturor partidelor politice, în superioara lor înțelegere — ridicându-se prin aceasta la o înălțime de gândire care indică nu numai o personalitate puternică dar și o cumpănire a faptelor care trece dincolo de orice patimă politică, ceace alcătuiește fondul insecabil al adevăratului bărbat politic.

Ardealul trimite discinsului său reprezentant încrederea și speranțele cele mai frumoase, după prima sa manifestare în fața reprezentanților întregului popor românesc.

Censurat: Dimitrie Panaitescu.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

La Cabareul Modern azi e program nou Compania Cabaretistică se prezintă azi cu un nou program grandios. Beana Návay, primistul Carol Moravetz, Nádas, Kabos, surorile Mihulescu, Duci Kiss, Mița Kassay și Dorelia figurează cu noi puncte în programul ținut la înalt nivel, care câștigă variație prin 2 comedii-farse excelente Miercuri seara cu 2 reprezentații. Noaptea la orele 12 program pișant de Anul nou.

Bilete se pot cumpăra înainte pentru toate reprezentațiile.

Orz, orzoaică și ovăs

Intregul disponibil va fi întrebuințat la însă-mântări. Consumația pentru hrana vitelor este interzisă.

Prin jurnalul consiliului de miniștri No 2972, apărut în „Monitorul Oficial” No 199 din 24 Decembrie c., a aprobat, după propunerea ministrului agriculturii și domeniilor, ca să fie oprit cu desăvârșire consumația orzului, orzoacei și ovăsului pentru hrana vitelor inclusive ale armatei.

Intregul stoc de orz, orzoaică și ovăs aflat astăzi în depozitele armatei se vor preda contra cost ministerului agriculturii, în scop de a fi repartizate pentru sămânța județelor în lipsă.

După efectuarea însă-mântării, cantitățile disponibile se vor pune la dispoziția armatei în aceleași condițiuni în cari s'au punit. (Bo854)

Societatea pentru Ocrotirea Orfanilor din Războiu. Consiliul Central Iași. Str. Toma Cozma 9.

CONVOCARE.

Doamnele și Domnii membrii ai Societății pentru Ocrotirea orfanilor din toate secțiunile Iași, București, Craiova, Sibiu, Cernăuți și Chișinău potrivit art. 31 din Statute sunt rugați a lua parte la Congresul Societății care va avea loc în București în ziua de 20 Ianuarie 1920 st. n. ora 3 p. m. în Aula Universității din București.

Ordinea de zi este următoarea:

1. Darea de seamă generală a Consiliului Central.
2. Modificări de articole din Statute.
3. Discutarea și aprobarea regulamentului de aplicare a Statutelor.
4. Deliberări și hotărâri asupra tuturor chestiunilor de ordin general ce se vor supune de Consiliul Central sau se vor ridica în Congres.
5. Hotărâri asupra modificării Circumscripției Secțiunilor.

Prezidentă: *Pr. Oiga Sturdza* (ss.)

Secretară: *Ana Severin* (ss.)

„BANCA AGRARĂ” societate anonimă Cluj.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „Băncii agrare” societate anonimă în Cluj și Președinția Consiliului Dirigent sunt invitați la

adunarea generală de constituire a „Băncii Agrare”.

ce se va ține în ziua 10 Ianuarie 1920 st. n. la orele 10 a. m. în Cluj, în sala de ședință dela Resortul de Industrie, cu următoarea:

Ordin de zi:

1. Constituirea biroului adunării și constituirea acționarilor prezenți.
2. Raportul membrilor fondatori.
3. Stabilirea statutelor și constituirea societății.
4. Prezentarea listei membrilor în consiliul de administrație și a cenzorilor aleși de membrii fondatori.
5. Descărcarea membrilor fondatori pentru gestiunea lor.
6. Incredințarea consiliului de administrație cu îndeplinirea formelor de înregistrare.

Pentru fondatorii „Băncii Agrare”:

Ignatie Pop episcop,
Președinte.

Vasile C. Osvadă
Secretar Gen. Resortul de Agricultură.

Se caută un vier

care știe lucra singur via. Ofert în scris la Frații Deutsch și Comp. Lugos.

DIRECȚIUNEA CENTRALĂ C. F. R. CLUJ

12505/919 A. IV.

AVIZ.

Aducem la cunoștința funcționarilor publici, căror le compete legitimații de călătorie cu reducere pe căile ferate, ca carnetele de identitate vechi ce p-sed, valabile până în 31 Decembrie 1919, întrucât respectivul are drept la acelea vor fi valabile fără de a se valabili separat pentru anul 1920 până în 31 Martie 1920.

După ce cu aceasta dată toate legitimațiile de călătorie vechi format unguresc, cum și cele provizorie estradate din partea noastră se vor anula, invităm pe cei interesați, ca în interesul lor propriu să ceară astfel de legitimații începând cu 15 Ianuarie 1920 cel mai târziu însă până în 31 Martie din partea Direcțiilor Regionale de calea ferate din Arad, Cluj, Timișoara sau Expozituri de Direcțiunea Regională din Satu-Mare.

Direcțiunile Centrale din Cluj cereri, de a se elibera legitimații cu reducere să nu se mai adreseze, căci aceia nu le va rezolvi, ci le trimite la forul competent.

Pentru a primi carnetele acestea, atât capul familiei cât și soția, copiii cari nu au venit din cari să se susțină cum și copiii mașteri sau adoptați legal au să înainteze cerere scutită de timbru, direct superiorității lor, persoane militare și membrii lor de familie prin forul militar competent la cfr.

Pensionii căror le compete astfel de carnet și membrilor de familie sau văduvele lor vor înainta cererile pentru a primi carnetele la forurile competente ale căilor ferate. Pensioniști civili vor adevări prin autoritatea administrativă competentă din loc că sunt pensioniști de stat, că nu au funcțiuni salarizate că trăiesc împreună cu soțiile lor, copiii lor minoreni dacă se cere carnet și pentru ei, stau sub întreținerea părinților și nu au venit.

Văduvele pensioniștilor vor adevări această stare a lor tot prin autoritatea administrativă competentă și dacă se cer carnet și pentru copii, cele convenite se vor adevări tot prin autoritatea aceasta. Dacă se cer carnet pentru orfanii cari primesc bani de educație, tutorul va adevări că primesc bani de educație și nu au venit.

Cererile pensioniștilor militari cum și cererile militare pentru carnet de identitate pentru membrii de familie toate scutite de timbru se vor înainta după ce au fost provăzute cu nota care va conține cele de mai sus la forurile competente ale căilor ferate.

În cerere se va aminti numele respectivului pentru care se cere carnetul. La cerere se vor anexa atât pentru capul familiei cât și pentru membrii de familie fotografii de carton în mărime de 6 și jum. și 10 și jum. și taxă de eliberare de 5 lei.

Cei ce nu și vor înainta cererile pentru eliberarea carnetelor până la finea lunii Martie 1920 vor pierde dreptul de a se bucura de reducere pe căile ferate.

Cei cari au primit numirea, sau ales, au fost pensionați sau e căsătorit în decursul anului sunt îndreptățiți a înainta cererile lor pentru a primi carnet până la finea a două luni ce urmează numirea, alegerea, pensionarea sau căsătoria lor.

În timpul cât cererile sunt înaintate pentru a primi carnet noi — la cerere provăzute cu nota cerută, căilor ferate vor elibera bilete pentru câte o singură călătorie cu reducere. În nota aceasta se va adevări și aceia că s-a înaintat cererea pentru a primi carnet nou.

În caz că nu se cer astfel de bilete cu reducere pentru o singură călătorie, — spesele eventuale nu se vor restitui.

Din cauza schimbării frontierei, carnetele vor fi eliberate în următorul mod:

I. Direcțiunea Regională Cluj va elibera carnetele pentru funcționarii publici, pensioniști și membrii de familie din județele:

Alba Inferioară, Bistrița Năsăud, Brașov, Ciuc, Treiscaune, Târnava miază, Cojocna, Mureș-turda, Târnava mare, Solnoc Dobâca, Turda Arieș, Odoheiu.

II. Direcțiunea Regională Arad pentru județele Bichiș, Arad, Făgăraș, Hunedoara, Sibiu, Bihor.

Direcțiunea Regională Timișoara pentru județele Caraș-Severin, Timiș, Torontal

IV. Expozitura de Direcțiune Regională din Satu-Mare pentru județele: Maramurăș, Sătmăș, Ugocia, Sălaj.

Toate legitimațiile acestea estradate deocamdată în condițiunile de până acum se vor estrada numai funcționarilor de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent. Alte cereri nu se vor lua în considerare.

Legitimațiile de călătorie de nou format vor fi valabile pe căile ferate de stat și de sub administrația acestora în întreaga România-mare, în condițiunile ce se vor specifica în regulamentul alăturat în fiecare carnet.

Carnetele vechi anuându-se cu ziua de 1 April 1920, călătorii cu acelea nu se mai admit și la caz că avizul nostru de față nu se va respecta ci se va călători și după aceasta dată pe baza carnetului sau legitimației vechi, respectivul va plăti amendă legală și legitimația de călătorie va fi confiscată. În consecință cererile înaintate pentru despăgubire în caz că acest aviz nu s'a respectat întocmai, — se vor respinge.

Dî 848

Direcțiunea Centrală cfr.

REGATUL ROMÂNIA.**CONSILIUL DIRIGENT. RESORTUL DE JUSTIȚIE.**

Nr. 17333/1919 Pres. Just.

Concurs.

Consiliul Dirigent Resortul de Justiție deschide concurs pentru următoarele posturi:

I. La serviciul de compturi:

1) 3 posturi în clasa VII.

2) 6 posturi în clasa VIII.

3) 10 posturi în clasa IX.

4) 12 posturi în clasa X.

La arhivă și expediție:

5) 5 posturi de dactilografe.

La cei de sub poziția 1 și 2 se recere bacalaureat și contabilitate de stat, la cei de sub poziția 3 și 4 bacalaureat, celor de sub poziția 5 se recere cvalificațiune de 4 clase secundare și să știe scrie perfect la mașină.

Cei angajați vor primi pe lângă salariul fundamental toate adausele stabilite în normele de salarizare ale Consiliului Dirigent.

Cererile se înaintază până la 15 Ianuarie 1920 resortului de Justiție în edificiul Curții de Apel, Cluj.

La cereri se anexează atestatul de botez, un atestat că e cetățean Român, un atestat medical și atestatul de cvalificație.

Cluj, la 18 Decembrie 1919.

Co 842

Șeful resortului de Justiție.

„ARADANA”

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD

AVIZ.

Domnii acționari ai societății industriale și comerciale „Aradana” sunt rugați cu insistență, în decursul lunii Decembrie 1919 să binevoiască a acțiia prețul total al acțiilor semnate. Observăm că altă amânare nu se acordă la nici un caz, și față de restanțieri se va aplica procedura normată de legea comercială.

„ARADANA”
societate comercială și industrială
pe acțiuni.

A 836

Caut 2 camere

mobile și bucatărie, fie chiar în comun. Plătesc preț bun. Adresa la zi ar sub numele M. B. Ba 856